

ØKONOMISK UTVIKLING I NORSKE BANKER

3. kvartal 2017

BS BANKENES
SIKRINGSFOND

Nøkkeltall 3. kvartal i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital*	Alle banker		Sparebanker		Øvrige banker	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Netto renteinntekter	1,60 %	1,55 %	1,66 %	1,61 %	1,57 %	1,52 %
Kostnadsprosent eksklusive verdipapirer**	48,17 %	46,82 %	43,64 %	42,01 %	51,42 %	50,22 %
Tap på utlån i % av gj.snitt brutto utlån	0,20 %	0,44 %	0,16 %	0,21 %	0,24 %	0,67 %
Resultat etter skatt	0,97 %	0,95 %	1,17 %	1,17 %	0,86 %	0,84 %
Egenkapitalavkastning	10,08 %	10,64 %	10,72 %	11,48 %	9,65 %	10,07 %
Ren kjernekapitaldekning	17,64 %	17,10 %	17,46 %	16,72 %	17,74 %	17,25 %
Egenkapitalandel***	9,82 %	9,35 %	11,10 %	10,68 %	9,12 %	8,63 %

Vår analyse av alle norske banker inneholder tall fra 126 banker og baserer seg på innrapporterte tall fra bankene. Filialer av utenlandske banker er ikke med i analysen. Der banker er del av et konsern er det kun bankens regnskapstall som er med i analysen. Banker som ikke er sparebanker, er i ny finansforetakslov definert som øvrige banker. Tabeller med utvalgte resultat- og balanseposter i millioner kroner, samt utvalgte forholdstall, følger som vedlegg til rapporten.

* Alle nøkkeltall (unntatt ren kjernekapitaldekning) pr. 30.09.16 er omarbeidet for å vise sammenlignbare tall (korreksjon av Nordea og Bank 1 Oslo Akershus). Se vedlegg 4-6.

** Driftskostnader i % av driftsinntekter (eksklusive verdiendring verdipapirer). *** Egenkapitalandel i prosent av forvaltningskapital.

Oppsummering

- Samlet resultat etter skatt var 27,7 mrd. kr, en økning på 1,6 mrd. kr målt mot de tre første kvartalene i 2016. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde resultatet 0,97 % mot 0,95 % i fjor.
- Netto renteinntekter økte med 3,5 mrd. kr fra 3. kvartal 2016. Rentenetto utgjorde 1,60 % mot 1,55 % i fjor.
- Tap på utlån var 3,1 mrd. kr, som er mer enn en halvering fra tilsvarende periode i fjor. Tapene utgjorde 0,20 % av gjennomsnittlig brutto utlån, mot 0,44 % for 3. kvartal 2016.
- Bankene har fortsatt å styrke soliditeten, egenkapitalandelen er 9,82 % mot 9,35 % ved 3. kvartal 2016.

Alle norske banker

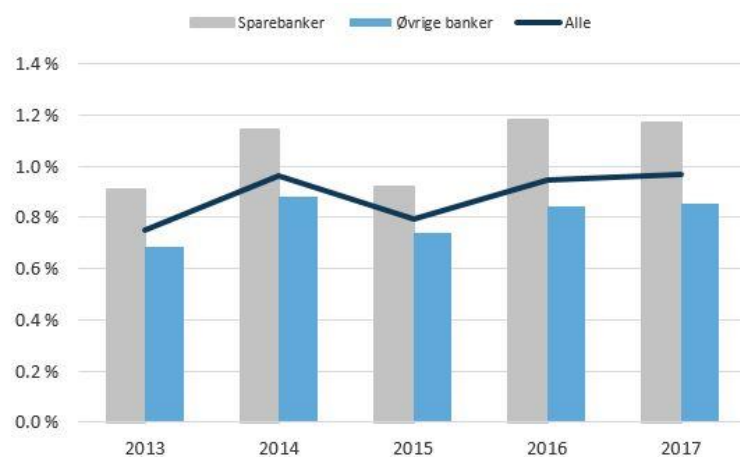
Bankene hadde i de tre første kvartalene i 2017 et samlet resultat etter skatt på 27,7 mrd. kroner mot 26,1 mrd. kroner i samme periode i fjor (eksklusiv Nordea, se tekstboks til høyre), en økning på 1,6 mrd. kroner eller 6,2 prosent. Resultatet utgjorde 0,97 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 0,95 prosent for fjoråret.

Til tross for en bedring i resultatene hos bankene, faller egenkapitalavkastningen sammenlignet med fjoråret. Dette skyldes at bankene har fortsatt oppbyggingen av egenkapital. Bankenes egenkapitalavkastning er redusert fra 10,64 prosent i de tre første kvartalene i 2016 til 10,08 prosent for de samme kvartalene i 2017.

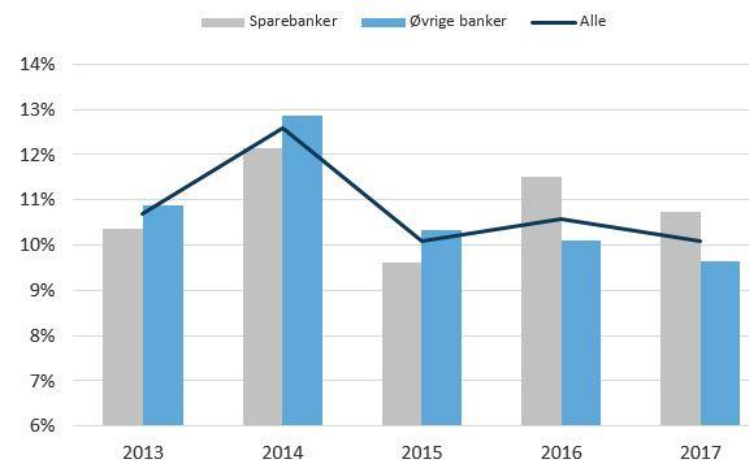
Resultater fra verdipapirer (utbytte, sum netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler) er totalt sett redusert med 3,0 mrd. kroner fra tilsvarende periode i fjor. I 2016 inntektsførte de fleste bankene et betydelig utbytte fra Visa Norge FLI.

Nordea Bank Norge ASA ble filial 2. januar i år, og fra og med 1. kvartal 2017 er tallene for banken ikke inkludert i våre tall. For tall i milliarder kroner og endringer i prosent som er kommentert i teksten, er Nordea trukket ut av tallgrunnlaget for delårsperioden i 2016 slik at tallene er sammenlignbare. Se vedlegg 4 for oppsett med sammenlignbare tall.

Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig egenkapital

Styrket netto renteinntekter

Netto renteinntekter i norske banker har økt med 3,5 mrd. kroner, tilsvarende 8,2 prosent, sammenlignet med samme periode i 2016. Rentenettoen økte fra 1,55 prosent (netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital) til 1,60 prosent for de tre første kvartalene i 2017. Nedgangen i bankenes renteinntekter de siste årene er nå snudd til en økning på 4,4 mrd. kroner eller 6,6 prosent fra samme periode i fjor. Samtidig har det vært en økning i finansieringskostnadene på 0,9 mrd. kroner eller 3,8 prosent.

Høyere kostnadsprosent

Kostnadsprosenten har gått noe opp sammenlignet med året før, fra 46,8 prosent for de tre første kvartalene i 2016 til 48,2 prosent for samme periode i år. Økningen skyldes i hovedsak inntektsføring ved overgang til innskuddspensjon i fjor og innføring av finansskatt i år.

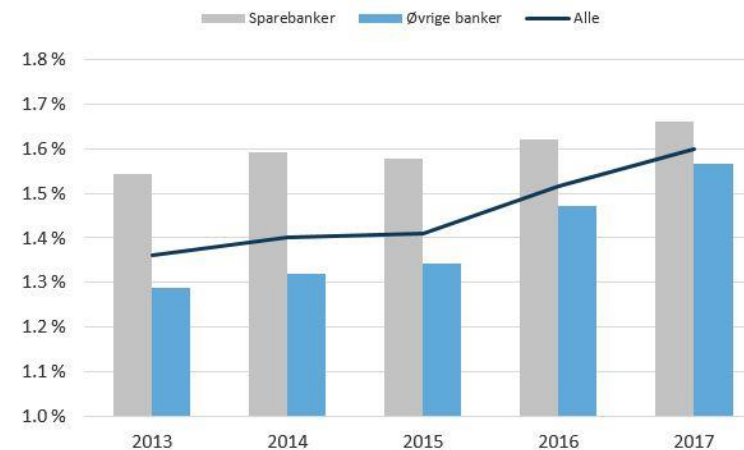
Reduserte tap og misligholdte engasjement

Utlånstapene i de tre første kvartalene i 2017 er mer enn halvert sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Bankenes samlede utlånstap utgjorde 0,20 prosent av gjennomsnittlig brutto utlån, mot 0,44 prosent i fjor. Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement er også redusert over samme tidsperiode. Misligholdte og tapsutsatte lån utgjorde 1,94 prosent av brutto utlån pr. 3. kvartal 2017, mot 2,11 prosent ett år tidligere.

Styrket soliditet

Bankene fortsetter å styrke soliditeten. Egenkapitalandel i prosent av forvaltningskapital økte fra 9,35 prosent ved utgangen av 3. kvartal 2016 til 9,82 prosent på samme tidspunkt i år. Ren kjernekapitaldekning økte med 0,5 prosentpoeng i samme periode, fra 17,10 prosent til 17,64 prosent.

Netto renteinntekter i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Egenkapitalandel i % av forvaltningskapital

Sparebanker

Sparebankene hadde et samlet resultat for de tre første kvartalene i 2017 på 11,7 mrd. kroner. Dette er en økning mot samme periode i 2016 på 0,5 mrd. kroner eller 4,4 prosent. Egenkapitalavkastningen etter skatt endte på 10,72 prosent mot 11,48 prosent året før.

Økte netto renteinntekter

Rentenettoen til sparebankene økte med 1,2 milliarder kroner, tilsvarende 7,9 prosent. Denne økningen skyldes både reduserte finansieringskostnader og økte renteinntekter. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital har rentenettoen økt med 0,05 prosentpoeng til 1,66 prosent.

Høyere kostnadsprosent

Kostnadsprosenten for sparebankene, målt som driftskostnader i prosent av driftsinntekter eksklusive verdiendring verdipapirer, var på 43,6 prosent for de tre første kvartalene i 2017. Dette var en økning fra 42,0 prosent året før.

Tap og misligholdte engasjement

Sparebankene reduserte tapene fra 1,5 mrd. kroner i fjor til 1,3 mrd. kroner for delårsperioden frem til 3. kvartal 2017. I prosent av gjennomsnittlig brutto utlån utgjør dette 0,16 prosent, mot 0,21 prosent i fjor. Beholdningen av misligholdte og tapsutsatte engasjementer er om lag uendret fra fjoråret. Som følge av høy utlånsvekst hos sparebankene medfører dette en reduksjon som andel av brutto utlån, fra 1,31 prosent i fjor til 1,22 prosent pr. 3. kvartal 2017.

Styrket soliditet

Sparebankene er solide og har økt sin soliditet ytterligere. Egenkapitalandelen har økt fra 10,68 prosent pr. 3. kvartal i fjor til 11,10 prosent pr. 30. september 2017. Ren kjernekapitaldekning har for samme periode økt fra 16,72 prosent til 17,46 prosent.

Vår analyse av sparebanker inneholder tall fra 101 banker.

Etter fusjonen mellom Bank 1 Oslo Akershus og Sparebanken Hedmark er begge bankene inkludert i tallene for sparebankene. For å få sammenlignbare tall er Bank 1 Oslo Akershus trukket ut fra øvrige banker og lagt til sparebankene i pr. 3. kvartal 2016. Se også vedlegg 5 for sammenlignbare tall.

Øvrige banker

Øvrige banker har samlet sett forbedret resultatet med 1,1 mrd. kroner til totalt 15,9 mrd. kroner, tilsvarende en økning på 7,6 prosent. Disse tallene er eksklusive Nordea og tar hensyn til fusjonen mellom Bank 1 Oslo Akershus og Sparebanken Hedmark, se tekstboks til høyre.

Egenkapitalavkastningen etter skatt har falt noe fra i fjor, og var på 9,65 prosent for de tre første kvartalene i 2017 mot 10,07 prosent for samme periode i fjor.

Økte netto renteinntekter

Netto renteinntekter bidrar positivt til resultatet med en økning på 2,3 mrd. kroner eller 8,4 prosent. Rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital endte på 1,57 prosent, som tilsvarer en økning på 0,05 prosentpoeng fra fjoråret. Økningen skyldes bedring i renteinntektene med 3,7 mrd. kroner eller 9,8 prosent, mens fallet i finansieringskostnader de siste årene nå er snudd til en økning på 1,5 mrd. kroner eller 13,0 prosent.

Høyere kostnadsprosent

For de øvrige bankene øker driftskostnadene som prosent av driftsinntekter eksklusive verdiendringer for verdipapirer fra 50,2 prosent i fjor til 51,4 prosent i år.

Reduserte tap og misligholdte engasjementer

Tap på utlån faller kraftig sammenlignet med fjoråret. Utlånstapene utgjorde 0,24 prosent av gjennomsnittlig brutto utlån i år mot 0,67 prosent i fjor. Størrelsen på misligholdte og tapsutsatte engasjement var ned med 0,6 mrd. kroner eller 2,1 prosent fra fjoråret.

Porteføljen utgjorde dermed 2,65 prosent av brutto utlån pr. 3. kvartal 2017 mot 2,92 prosent på samme tid i fjor.

Styrket soliditet

Øvrige banker har ytterligere styrket sin soliditet det siste året. Egenkapitalandelen endte på 9,12 prosent pr. 3. kvartal 2017 mot 8,63 prosent på samme tidspunkt i fjor. Ren kjernekapitaldekning endte på 17,74 prosent mot 17,25 prosent i fjor.

Vår analyse av øvrige banker inneholder tall fra 245 banker (inklusive DNB).

Nordea Bank Norge ASA ble filial 2. januar i år, og fra og med 1. kvartal 2017 er tallene for banken ikke inkludert i våre tall. For tall i millioner kroner og endringer i prosent som er kommentert i teksten, er tallene til Nordea for delårsperioden i 2016 trukket ut slik at tallene er sammenlignbare.

Som følge av fusjonen mellom Bank 1 Oslo Akershus og Sparebanken Hedmark blir også Bank 1 Oslo Akershus trukket ut fra øvrige banker pr. 3. kvartal 2016 for at tallene skal være sammenlignbare.

Se også vedlegg 6 for sammenlignbare tall.

Vedlegg:

Tabeller med nærmere spesifikasjoner av resultat og balansetall i kroner, samt utvalgte forholdstall for:

1. Alle norske banker
2. Sparebanker
3. Øvrige banker
4. Alle norske banker korrigert
5. Sparebanker korrigert
6. Øvrige banker korrigert

Tallene er hentet fra Bankenes sikringsfonds database og baserer seg på offentlig tilgjengelige data. Der banken er del av et konsern er det kun bankens tall som er inkludert.

Om Bankenes sikringsfond

Bankenes sikringsfond garanterer for innskudd i norske banker. Bankenes sikringsfond er hovedsakelig regulert av finansforetaksloven kapittel 19 og ble etablert 1. juli 2004 etter en sammenslåing av Forretningsbankenes sikringsfond og Sparebankenes sikringsfond. Ulike sikringsordninger for innskudd har eksistert i Norge siden 1921.

Alle banker med norsk bankkonsesjon er pliktige medlemmer av Bankenes sikringsfond. Filialer av utenlandske banker kan søke om frivillig medlemskap. For ytterligere informasjon om oss, garantien og våre medlemsbanker, se www.bankenessikringsfond.no

www.bankenessikringsfond.no

firmapost@sikringsfondet.no

+47 23 28 42 42

Hansteens gate 2

Postboks 2579

0202 Oslo

Vedlegg 1: Alle norske banker

Alle banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)
Resultat **)				
1 Sum renteinntekter og lignende inntekter	69 912	2,44 %	75 275	2,38 %
2 Sum rentekostnader og lignende kostnader	24 062	0,84 %	27 395	0,87 %
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	45 850	1,60 %	47 880	1,51 %
3 Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	3 624	0,13 %	5 862	0,19 %
4 Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	13 272	0,46 %	14 435	0,46 %
5 Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktj.	3 640	0,13 %	3 819	0,12 %
6 Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	5 517	0,19 %	8 110	0,26 %
7 Andre driftsinntekter	2 973	0,10 %	4 231	0,13 %
II Netto andre driftsinntekter	21 747	0,76 %	28 818	0,91 %
III Sum driftsinntekter	67 597	2,36 %	76 698	2,43 %
8 Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	24 320	0,85 %	25 263	0,80 %
9 Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	2 120	0,07 %	2 208	0,07 %
10 Sum andre driftskostnader	3 461	0,12 %	3 724	0,12 %
IV Sum driftskostnader	29 901	1,04 %	31 196	0,99 %
V Driftsresultat før tap	37 696	1,32 %	45 502	1,44 %
11 Sum tap på utlån, garantier mv.	3 147	0,11 %	7 726	0,24 %
12 Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gev/ tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-763	-0,03 %	-144	0,00 %
Resultat før skatt	35 312	1,23 %	37 921	1,20 %
13 Skatt på ordinært resultat	7 622	0,27 %	8 061	0,26 %
14 Netto ekstraordinære poster etter skatt				
VII Resultat for regnskapsperioden	27 690	0,97 %	29 860	0,94 %

Alle banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	%	Mill. kr	%
Utvalgte balansetall og forholdstall				
1.1 Forvaltningskapital	3 856 214		4 231 419	
1.2 Gjennomsnittlig FVK *)	3 820 174		4 214 606	
1.3.1 Sum egenkapital i kroner og i % av FVK	378 535	9,82 %	395 258	9,34 %
1.3.2 Ren kjernekapital		17,64 %		17,10 %
1.4 Brutto utlån i kroner og i % av FVK	2 113 595	54,81 %	2 352 819	55,60 %
1.5 Kundeinnskudd i kroner og i % av brutto utlån	2 099 338	99,33 %	2 169 728	92,22 %
1.6 Vekst i FVK (12 mnd) ***)		4,96 %		-0,37 %
1.7 Vekst i brutto utlån (12 mnd.) ***)		6,94 %		0,68 %
1.8 Vekst i innskudd fra kunder (12 mnd.) ***)		9,03 %		2,93 %
1.9.1 Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,20 %		0,44 %
1.9.2 Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	40 938	1,94 %	46 139	1,96 %
1.10 Driftskostnader i % av driftsinntekter		44,23 %		40,67 %
1.11 Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		48,17 %		45,48 %
1.12 Resultat etter skatt i % av gj.snitt egenkapital *)		10,08 %		10,57 %
*) 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09				
**) Nordea Bank AS ble filial 2. januar i år, og fra og med 1. kvartal 2017 er tallene for banken ikke inkludert i våre tall. Dette forklarer nedgangen i tallene i MNOK fra 2016 til 2017. Nøkkeltall etter 3. kvartal 2016 i tabellen ovenfor er ikke omarbeidet og tallene er således ikke direkte sammenlignbare. Egenkapitalavkastningen for 3. kvartal 2016 hadde vært om lag 0,07 prosentpoeng høyere dersom Nordea Bank ikke hadde vært inkludert i 2016 tallene. I vedlegg 4 er tallene for resultatet pr 30.09.16 omarbeidet for å vise sammenlignbare tall.				
***) For å få rulle veksttall for de tre første kvartalene i 2017 for alle banker, er linjene 1.6 - 1.8 beregnet ut fra balansetall pr. 3. kvartal 2016 eksklusive tall for Nordea.				

Vedlegg 2: Sparebanker

Sparebanker	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)
Resultat **)				
1. Sum renteinntekter og lignende inntekter	27 757	2,77 %	26 293	2,83 %
2. Sum rentekostnader og lignende kostnader	11 102	1,11 %	11 234	1,21 %
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	16 654	1,66 %	15 059	1,62 %
3. Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	3 403	0,34 %	3 629	0,39 %
4. Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6 401	0,64 %	5 498	0,59 %
5. Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktj.	674	0,07 %	626	0,07 %
6. Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	1 139	0,11 %	964	0,10 %
7. Andre driftsinntekter	186	0,02 %	273	0,03 %
II Netto andre driftsinntekter	10 456	1,04 %	9 739	1,05 %
III Sum driftsinntekter	27 110	2,71 %	24 798	2,67 %
8. Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	8 812	0,88 %	7 570	0,81 %
9. Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	549	0,05 %	525	0,06 %
10. Sum andre driftskostnader	1 972	0,20 %	1 813	0,20 %
IV Sum driftskostnader	11 333	1,13 %	9 907	1,07 %
V Driftsresultat før tap	15 778	1,57 %	14 891	1,60 %
11. Sum tap på utlån, garantier mv.	1 265	0,13 %	1 518	0,16 %
12. Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gev/ tap på verdipapirer som er anleggsmidler	6	0,00 %	-134	-0,01 %
Resultat før skatt	14 507	1,45 %	13 506	1,45 %
13. Skatt på ordinært resultat	2 764	0,28 %	2 525	0,27 %
VII Resultat for regnskapsperioden	11 743	1,17 %	10 981	1,18 %

Sparebanker	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	%	Mill. kr	%
Utvalgte balansetall og forholdstall				
1.1 Forvaltningskapital	1 356 969		1 254 595	
1.2 Gjennomsnittlig FVK *)	1 336 112		1 238 629	
1.3.1 Sum egenkapital i kroner og i % av FVK	150 627	11,10 %	134 937	10,76 %
1.3.2 Ren kjernekapital		17,46 %		16,72 %
1.4 Brutto utlån i kroner og i % av FVK	1 056 153	77,83 %	961 637	76,65 %
1.5 Kundeinnskudd i kroner og i % av brutto utlån	848 985	80,38 %	769 249	79,99 %
1.6 Vekst i FVK (12 mnd) ***)		4,66 %		3,96 %
1.7 Vekst i brutto utlån (12 mnd.) ***)		6,04 %		3,58 %
1.8 Vekst i innskudd fra kunder (12 mnd.) ***)		6,75 %		5,15 %
1.9.1 Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,16 %		0,21 %
1.9.2 Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	12 892	1,22 %	12 979	1,35 %
1.10 Driftskostnader i % av driftsinntekter		41,80 %		39,95 %
1.11 Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		43,64 %		41,57 %
1.12 Resultat etter skatt i % av gj.snittlig egenkapital *)		10,72 %		11,50 %
<p>*) 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09</p> <p>***) Bank 1 Oslo Akershus (tidligere øvrig bank) fusjonerte med Sparebanken Hedmark 1. april 2017 under navnet SpareBank 1 Østlandet. Resultattallene fra den infusjonerte Bank 1 Oslo Akershus inngår i tallene for sparebanker for perioden fram til 30.09.2017 (proformattall). I tabellen ovenfor er sammenligningstallene pr. 30.09.16 ikke omarbeidet. I vedlegg 5 er tallene for resultatet pr. 30.09.16 omarbeidet for å vise sammenlignbare tall.</p> <p>***) For å få reelle veksttall for de tre første kvartalene i 2017 er linjene 1.6 – 1.8 beregnet basert på balansetall pr. 30.09.16 som inkluderer tall fra tidligere Bank 1 Oslo Akershus.</p>				

Vedlegg 3: Øvrige banker

Øvrige banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)
Resultat **)				
1. Sum renteinntekter og lignende inntekter	42 155	2,26 %	48 981	2,19 %
2. Sum rentekostnader og lignende kostnader	12 959	0,70 %	16 161	0,72 %
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	29 195	1,57 %	32 821	1,47 %
3. Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	221	0,01 %	2 233	0,10 %
4. Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6 871	0,37 %	8 937	0,40 %
5. Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2 966	0,16 %	3 194	0,14 %
6. Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	4 378	0,23 %	7 145	0,32 %
7. Andre driftsinntekter	2 787	0,15 %	3 958	0,18 %
II Netto andre driftsinntekter	11 291	0,61 %	19 080	0,85 %
III Sum driftsinntekter	40 487	2,17 %	51 900	2,33 %
8. Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	15 508	0,83 %	17 694	0,79 %
9. Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1 571	0,08 %	1 684	0,08 %
10. Sum andre driftskostnader	1 489	0,08 %	1 912	0,09 %
IV Sum driftskostnader	18 569	1,00 %	21 289	0,95 %
V Driftsresultat før tap	21 918	1,18 %	30 612	1,37 %
11. Sum tap på utlån, garantier mv.	1 882	0,10 %	6 207	0,28 %
12. Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gev/tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-769	-0,04 %	-10	0,00 %
Resultat før skatt	20 805	1,12 %	24 415	1,09 %
13. Skatt på ordinært resultat	4 857	0,26 %	5 535	0,25 %
VII Resultat for regnskapsperioden	15 948	0,86 %	18 879	0,85 %

Øvrige banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	%	Mill. kr	%
Utvalgte balansetall og forholdstall				
1.1 Forvaltningskapital	2 499 245		2 976 824	
1.2 Gjennomsnittlig FVK *)	2 484 062		2 975 976	
1.3.1 Sum egenkapital i kroner og i % av FVK	227 909	9,12 %	260 321	8,74 %
1.3.2 Ren kjernekapital		17,74 %		17,25 %
1.4 Brutto utlån i kroner og i % av FVK	1 057 442	42,31 %	1 391 182	46,73 %
1.5 Kundeinnskudd i kroner og i % av brutto utlån	1 250 353	118,24 %	1 400 480	100,67 %
1.6 Vekst i FVK (12 mnd)***)		5,12 %		-2,09 %
1.7 Vekst i brutto utlån (12 mnd.)***)		7,86 %		-1,22 %
1.8 Vekst i innskudd fra kunder (12 mnd.)***)		10,63 %		1,74 %
1.9.1 Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,24 %		0,59 %
1.9.2 Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	28 045	2,65 %	33 160	2,38 %
1.10 Driftskostnader i % av driftsinntekter		45,86 %		41,02 %
1.11 Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		51,42 %		47,57 %
1.12 Resultat etter skatt i % av gj.snittlig egenkapital *)		9,65 %		10,09 %
<p>*) 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09</p> <p>***) Nordea Bank AS ble filial 2. januar i år, og fra og med 1. kvartal 2017 er tallene for banken ikke inkludert i våre tall. Bank 1 Oslo Akershus fusjonerte med Sparebanken Hedmark under navnet SpareBank 1 Østlandet 1. april 2017, og er derfor ikke lenger inkludert i tallene for øvrige banker. Nøkkeltall etter 3. kvartal 2016 er ikke omarbeidet i tabellen ovenfor, og tallene er således ikke direkte sammenlignbare. Vedlegg 6 viser sammenlignbare tall for resultatet i NOK og % av FVK.</p> <p>***) For å få rulle veksttall for de tre første kvartalene i 2017 for øvrige banker, er linjene 1.6 - 1.8 beregnet ut fra balansetall 30.09.16 eksklusive tall for Nordea og Bank 1 Oslo Akershus.</p>				

Vedlegg 4: Alle norske banker korrigert for Nordea pr. 30.09.16

Alle banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)
Resultat **)				
1. Sum renteinntekter og lignende inntekter	69 912	2,44 %	65 559	2,40 %
2. Sum rentekostnader og lignende kostnader	24 062	0,84 %	23 186	0,85 %
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	45 850	1,60 %	42 373	1,55 %
3. Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	3 624	0,13 %	4 422	0,16 %
4. Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	13 272	0,46 %	12 029	0,44 %
5. Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktj.	3 640	0,13 %	3 313	0,12 %
6. Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	5 517	0,19 %	7 701	0,28 %
7. Andre driftsinntekter	2 973	0,10 %	3 759	0,14 %
II Netto andre driftsinntekter	21 747	0,76 %	24 597	0,90 %
III Sum driftsinntekter	67 597	2,36 %	66 970	2,45 %
8. Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	24 320	0,85 %	22 310	0,82 %
9. Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	2 120	0,07 %	2 151	0,08 %
10. Sum andre driftskostnader	3 461	0,12 %	3 288	0,12 %
IV Sum driftskostnader	29 901	1,04 %	27 750	1,02 %
V Driftsresultat før tap	37 696	1,32 %	39 220	1,43 %
11. Sum tap på utlån, garantier mv.	3 147	0,11 %	6 482	0,24 %
12. Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gev/ tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-763	-0,03 %	-144	-0,01 %
Resultat før skatt	35 312	1,23 %	32 883	1,20 %
13. Skatt på ordinært resultat	7 622	0,27 %	6 817	0,25 %
14. Netto ekstraordinære poster etter skatt				
VII Resultat for regnskapsperioden	27 690	0,97 %	26 066	0,95 %

Alle banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	%	Mill. kr	%
Utvalgte balansetall og forholdstall				
1.1 Forvaltningskapital	3 856 214		3 673 044	
1.2 Gjennomsnittlig FVK *)	3 820 174		3 644 261	
1.3.1 Sum egenkapital i kroner og i % av FVK		9,82 %		9,35 %
1.9.1 Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,20 %		0,44 %
1.9.2 Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	40 938	1,94 %	41 699	2,11 %
1.11 Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		48,17 %		46,82 %
1.12 Resultat etter skatt i % av gj.snitt egenkapital *)		10,08 %		10,64 %
<p>*) 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09</p> <p>***) Nordea Bank AS ble filial 2. januar i år, og fra og med 1. kvartal 2017 er tallene for banken ikke inkludert i våre tall. For at tabellene skal vise sammenlignbare tall er det i dette vedlegget vist tall eksklusive Nordea pr. 30.09.16.</p>				

Vedlegg 5: Sparebanker korrigert for Bank 1 Oslo Akershus pr. 30.09.16

Sparebanker	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)	Mill. kr	1 % av gj.snitt FVK *)
Resultat **)				
1. Sum renteinntekter og lignende inntekter	27 757	2,77 %	27 150	2,83 %
2. Sum rentekostnader og lignende kostnader	11 102	1,11 %	11 713	1,22 %
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	16 654	1,66 %	15 436	1,61 %
3. Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	3 403	0,34 %	3 689	0,38 %
4. Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6 401	0,64 %	5 786	0,60 %
5. Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktj.	674	0,07 %	654	0,07 %
6. Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	1 139	0,11 %	1 004	0,10 %
7. Andre driftsinntekter	186	0,02 %	281	0,03 %
II Netto andre driftsinntekter	10 456	1,04 %	10 107	1,05 %
III Sum driftsinntekter	27 110	2,71 %	25 543	2,66 %
8. Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	8 812	0,88 %	7 832	0,82 %
9. Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	549	0,05 %	546	0,06 %
10. Sum andre driftskostnader	1 972	0,20 %	1 929	0,20 %
IV Sum driftskostnader	11 333	1,13 %	10 308	1,07 %
V Driftsresultat før tap	15 778	1,57 %	15 236	1,59 %
11. Sum tap på utlån, garantier mv.	1 265	0,13 %	1 530	0,16 %
12. Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gev/ tap på verdipapirer som er anleggsmidler	6	0,00 %	-134	-0,01 %
Resultat før skatt	14 507	1,45 %	13 839	1,44 %
13. Skatt på ordinært resultat	2 764	0,28 %	2 595	0,27 %
VII Resultat for regnskapsperioden	11 743	1,17 %	11 244	1,17 %

Sparebanker	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	%	Mill. kr	%
Utvalgte balansetall og forholdstall				
1.1 Forvaltningskapital	1 356 969		1 296 580	
1.2 Gjennomsnittlig FVK *)	1 336 112		1 279 409	
1.3.1 Sum egenkapital i kroner og i % av FVK		11,10 %		10,68 %
1.9.1 Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,16 %		0,21 %
1.9.2 Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	12 892	1,22 %	13 060	1,31 %
1.11 Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		43,64 %		42,01 %
1.12 Resultat etter skatt i % av gj.snittlig egenkapital *)		10,72 %		11,48 %
<p>*) 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09</p> <p>**) Bank1 Oslo Akershus (tidligere øvrig bank) fusjonerte med Sparebanken Hedmark 1. april 2017 under navnet SpareBank 1 Østlandet. Resultattallene fra den infusjonerte Bank 1 Oslo Akershus inngår i tallene for sparebanker for hele delårsperioden pr. 30.09.17 (proformatall). I tabellen ovenfor er tallene pr. 30.09.16 omarbeidet og inkluderer tall for Bank 1 Oslo Akershus pr. 30.09.16 og er således sammenlignbare med 30.09.17.</p>				

Vedlegg 6: Øvrige banker korrigert for Nordea og Bank 1 Oslo Akershus pr. 30.09.16

Øvrige banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	I % av gj.snitt FVK *)	Mill. kr	I % av gj.snitt FVK *)
Resultat **)				
1. Sum renteinntekter og lignende inntekter	42 155	2,26 %	38 409	2,17 %
2. Sum rentekostnader og lignende kostnader	12 959	0,70 %	11 472	0,65 %
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	29 195	1,57 %	26 937	1,52 %
3. Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	221	0,01 %	732	0,04 %
4. Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6 871	0,37 %	6 243	0,35 %
5. Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2 966	0,16 %	2 660	0,15 %
6. Sum netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	4 378	0,23 %	6 696	0,38 %
7. Andre driftsinntekter	2 787	0,15 %	3 478	0,20 %
II Netto andre driftsinntekter	11 291	0,61 %	14 490	0,82 %
III Sum driftsinntekter	40 487	2,17 %	41 427	2,34 %
8. Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	15 508	0,83 %	14 478	0,82 %
9. Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1 571	0,08 %	1 605	0,09 %
10. Sum andre driftskostnader	1 489	0,08 %	1 359	0,08 %
IV Sum driftskostnader	18 569	1,00 %	17 442	0,98 %
V Driftsresultat før tap	21 918	1,18 %	23 985	1,35 %
11. Sum tap på utlån, garantier mv.	1 882	0,10 %	4 951	0,28 %
12. Sum nedskrivning / reversering av nedskrivning og gev/tap på verdipapirer som er anleggsmidler	-769	-0,04 %	-10	0,00 %
Resultat før skatt	20 805	1,12 %	19 044	1,07 %
13. Skatt på ordinært resultat	4 857	0,26 %	4 222	0,24 %
VII Resultat for regnskapsperioden	15 948	0,86 %	14 822	0,84 %

Øvrige banker (Banker med filialmedlemskap er ikke inkludert)	2017		2016	
	3. kvartal		3. kvartal	
	Mill. kr	%	Mill. kr	%
Utvalgte balansetall og forholdstall				
1.1 Forvaltningskapital	2 499 245		2 376 464	
1.2 Gjennomsnittlig FVK *)	2 484 062		2 364 852	
1.3.1 Sum egenkapital i kroner og i % av FVK		9,12 %		8,63 %
1.9.1 Tap (annualisert) i % av gj.snittlig brutto utlån *)		0,24 %		0,67 %
1.9.2 Misligholdte (>90 dgr) og øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	28 045	2,65 %	28 640	2,92 %
1.11 Driftskostnader i % av driftsinntekter (ekskl. verdiendring verdipapirer)		51,42 %		50,22 %
1.12 Resultat etter skatt i % av gj.snittlig egenkapital *)		9,65 %		10,07 %
<p>*) 3. kv.: 01.01, 31.03, 30.06 og 30.09</p> <p>**) Nordea Bank AS ble filial 2. januar i år, og fra og med 1. kvartal 2017 er tallene for banken ikke inkludert i våre tall. Bank 1 Oslo Akershus fusjonerte med SpareBanken Hedmark 1. april 2017, under navnet SpareBank 1 Østlandet. Fra og med 1. halvår 2017 er tidligere Bank 1 Oslo Akershus ikke lenger inkludert i tallene for øvrige banker. For at tabellene skal vise sammenlignbare tall er det i dette vedlegget vist tall eksklusive Nordea og Bank 1 Oslo Akershus pr. 30.09.16.</p>				